

welk zich in één vlucht vereenigd bevond met vijf gewone witte kwikstaarten. (Blauuw.)

Merula merula (L.). Merel. Den 20en October werd door mij op den huize de Treek bij Leusden (U.) een jong mannelijk exemplaar geschoten, waarvan borst en buik alsmede eenige rugvederen helderwit zijn. (De Beaufort.)

Turdus dubius Bechst. Bruine lijster. Wat deze soort betreft, veroorloof ik mij kortheidshalve te verwijzen naar mijn opstel in No. 11 van den vierden jaargang van dit tijdschrift. Alleen moet ik hier nog vermelden eene later door mij ontvangen aantekening van den heer De Graaf, luidende:

Dubois in zijn Planches coloriées des Oiseaux de la Belgique, geeft (Tome I, 1854, bl. 4) afbeeldingen van een oud en een jong ♂, en zegt in den text, bl. 55a, omtrent het voorkomen dezer soort (*T. fuscatus* Pall.) in België: „Ce fut M. Jules de Lafontaine qui en trouva au marché de Namur entre les grives communes et en enrichit sa collection.”

Later, in 1885: Extrait du bulletin du Musée Royal d'histoire naturelle de Belgique, bl. 4, teekent Dubois in zijn Revue des oiseaux observés en Belgique, bij *T. fuscatus* Pall. aan: „Cette espèce n'a été prise que deux ou trois fois en Belgique, dont une fois près de Namur.” Hieruit blijkt dat het eerste bericht in de Planches coloriées ziet op een enkel individu. (De Graaf.)

Cinclus cinclus (L.). Waterspreeuw. Artis ontving voor het Museum Fauna Neerlandica een mannelijk exemplaar dat ongeveer half November te Oostzaan (N.-H.) is geschoten. (Kerbert.)

Ruticilla phoenicura (L.). Gekraagd roodstaartje. In Artis zag ik twee stuks, die zich 's nachts hadden doodgevlagen tegen den buitensten vuurtoren te IJmuiden. Het een, een ♂ in herfstkleed, was aan den voet van dien toren gevonden 23 September 1886, het ander, een ♀, 1 Mei 1888. Dit laatste, voor het Museum Fauna Neerlandica opgezet, zal wel hebben behoord tot de laat langs onze kust trekende individuen op weg naar noordelijk gelegen broedplaatsen, zooals ook die, welke op het naburig Borkum in 1867 nog tot half Mei werden waargenomen.

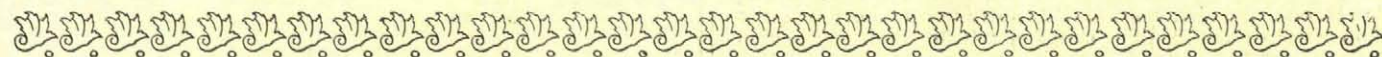
In den Haagschen Dierentuin werd mij een overvloed van pas gevangen April- en Septembervogels dezer soort vertoond uit de Zuid-Hollandsche duinstreek, waar ze, het eene jaar wat vroeger, het andere jaar wat later, in de genoemde maanden op den doortrek waren gevangen. De vroegste datum door mij opgeteekend, is 6 April, maar in 1893 heeft de heer Snouckaert reeds op 2 April een ♂ opgemerkt op Wildlust te Lisse (Z.-H.); heel laat daarentegen is de dagteekening 16 November door hem in het vorig jaarverslag vermeld. De laatste data door van Wickevoort Crommelin opgegeven zijn 3 en 7 October, de mijne zijn 5 en 12 dier maand (1889) en betreffen ieder één individu in het duin gezien.

Het herfstkleed, maar vooral het volmaakte zomerkleed en overgangen tusschen beide waren onder de mannelijke Aprilvogels vertegenwoordigd.

Op de variëteit ♂ ad. in de collectie van Wickevoort Crommelin bewaard (Santpoort, 3 Mei 1878) is het rood van onderdeelen en staart door wit vervangen. (De Graaf.)

Mr. R. Bn. SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

(Wordt vervolgd). H. G.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Van alles wat.

Hierbij zend ik u een „Hen and chicken-geranium”, die mijn bloemenmand in 't najaar opgeleverd heeft; het zaaddoosje van een cyclamen, ook op mijne kamer gegroeid en van half Juli tot 't begin van den winter in den tuin verder gerijpt; een takje *Gnaphalium arenarium* (*Helichrysum arenarium*), dat op eene enkele plaats aan den straatweg tusschen Hengeloo en Delden (dicht bij Karelshaven) groeit.

Ik hoop u altijd nog eens in Enschede te zien, want daar in de buurt groeit nog veel meer, wat u z. of z. z. of zelfs z. z. z. noemt. Met Paschen hoop ik weer eens op te zoeken de *Primula elatior*, die slechts in één bosch, voor zoover mij bekend, maar daar ook in massa groeit, met anemonen en blauwe, niet-ruikende viooltjes, en klaverzuring.

Op de heide vond ik dezen zomer *Vaccinium uliginosum* (in Boekeloo) en aan de Dinkel bij Lossers al eenige jaren *Dianthus deltoïdes* in groote menigte.

Dan wil ik u nog even mededeelen, dat ik met de Kerstvacantie, op weg naar huis, in Zwolle moest wachten en daar dicht bij 't station, achter de Buitensociëteit in een klein laantje, leidende naar de Pruimers-huisjes (een soort hofje leek 't mij) eene massa heksenbezems zag in bijna al de berken van het laantje; in één boom zelfs 5.

Ik vroeg na de vakantie aan een collega, die te Zwolle woont, of hij ze niet voor mij zou kunnen laten fotografeeren en hij heeft beloofd er aan te zullen denken, maar — hij is weg uit Groningen, staat op het punt van trouwen, dus — of er van komen zal weet ik niet.

Misschien bent u wel in de gelegenheid, er een paar plaatjes van te laten nemen.

In De Levende Natuur is den laatsten keer gevraagd naar spelletjes met planten. Wij regen ook lijsterbessen tot kettingen en armbanden, en maakten heel fijne armbanden van de zaadjes van gouden regen (vier draden, ieder met

zes boontjes, werden samengehaald door een paar gouden kraaltjes, dan weer een „moerbeï” van zaadjes, enz.)

De vruchtjes van de linde lieten wij dansen boven een pijpsteen en bij gebrek aan die gesteelde vruchtjes gebruikten wij er ook voor een vruchtje van de asperge, een lijsterbes of een besje van *Solanum nigrum* (we wisten van vader dat deze vergiftig waren, evenals de zaadjes van de gouden regen, met eene speld erdoor).

De ui van „Lepeldief” kent u natuurlijk, evenals die van 't voorspellen van een toekomstigen echtgenoot door de blaadjes van een accacia-blad te tellen: Edelman, Bedelman, Dokter, Pastoor (d. w. z. men zou niet trouwen), Kruier, Kramer, Officier, Majoor.

Van een hazelnotenblad of elzenblad maakten wij mandjes, de opstaande rand en het hengsel waren van accacia-blaadjes, met sparre-naaldjes aan elkaar gehecht.

Mos-mandje: Door de openingen van een mandje van ijzerdraad worden bosjes mos gestoken (ik moet tot mijne schande bekennen, dat ik niet weet hoe het mos heet, wij noemden 't boompjes-mos, de stammetjes hadden in hunne vertakkingen zooiets van een takje *Thuja*). Van buiten leek het mandje mooi fluweelig groen, van binnen werd het gevuld met bloemen of plantjes en 't geheel was vrij lang frisch te houden op een schoteltje met water. Mocht mij nog iets in de gedachte komen, dan schrijf ik 't u wel later.

Naar aanleiding van de prettige beschrijving van een verblijf in de omstreken van Oldenzaal—Denekamp maakte ik de opmerking dat de boomkikvorsch bij ons niet zoo zeldzaam is als de heer H. schijnt te meenen. Wij hadden er vroeger zelfs een in den tuin en buiten hoort men ze niet zoo zelden. Boere-kinderen hebben ze als weer-voorspellers in eene flesch, voor $\frac{1}{3}$ met water gevuld, waarin een laddertje staat. Zit de kikker op het laddertje, dan blijft het mooi weer, gaat hij in 't water, dan komt er regen.

En nu nog iets over vogels, waarvan ik er nog altijd veel te weinig ken.

De zwaluw zingt in Twenthe en ook naar 't schijnt in Duitschland:

Toen ik wegging

Was dit zijdvak (zijvak) en dat zijdvak vol.

Toen ik weerkwam

Was alles verslikkerd en verslikerd.

Dat laatste woord vond ik altijd heel typisch 't geluid nabootsend.

Hoe kan een vogeltje heeten, dat in 't voorjaar zingt; (ik heb hem nu al gehoord) „Schiët in 't vuur!” 3 keer achter elkaar en in 't najaar: „Spin dikke!” eveneens drie maal. (Wie weet het? H.) 't Eerste geeft aardig 't geluid weer, de beide eerste tonen zijn kort, de laatste lang. Ziezoo, nu geloof ik, dat ik aan 't eind ben van mijne vragen en mededeelingen

P. L. S. VAN DEINSE.

vlecht Lindenbast als boommateriaal.

Het weefsel, dat tusschen de schors en het hout zit bij de linde, is taai en zacht. Als ik me niet vergis, wordt in Rusland en elders uit de vezels van takken, die men eenigen tijd heeft laten liggen, allerlei vlechtwerk gemaakt.

Dat musschen die vezels als bouw materiaal gebruiken, zag ik in 't Vondelpark te Amsterdam. Een tental musschen waren druk bezig, de dunne takjes van een linde af te schillen en dan met den bek vol vezels weg te vliegen. Vermoedelijk heeft één hunner aan dien boom een dood takje gezien, waar de bastvezels bij neerhingen en is toen ook met levende takjes begonnen. Ze waren zoo netjes wit geschild, alsof een geit of een haas er mee bezig geweest was.

B.

A.

Een mol in gevangenschap.

Thuis komende zag ik tot mijn blijdschap een briefkaart, die uw antwoord bevatte. Hartelijk dank voor de moeite die u voor mij gedaan hebt. Tevens kan ik u mededeelen, dat ik ook van den heer C. Ritsema Ozn. gehoord had, dat mollen zoo moeilijk in 't leven zijn te houden. Misschien interesseert het u nu te hooren: 1e. dat een mijnermollen ontsnapt is (waar hij gelijk in heeft), 2e. dat de andere mol zich nog in *blakenden welstand* bevindt, ofschoon ik hem toch reeds den 5den April 1900 gekocht heb. Hij schijnt de gevangenschap best te kunnen verduren. Ongelooflijk is het aantal wormen, dat hij, bij toch zoo weinig lichaamsbeweging opeet. Met wormen alleen hem te voeden is dan ook ondoenlijk, zoodat ik mijn toevlucht tot rauw vleesch heb moeten nemen, waarvan hij in 24 uur, bij al de wormen die hij nog krijgt, ongeveer een half pond nuttigt. Dit is meestal flink voedsel, daar het uit paardenvleesch, bouten van vogels (lieft alles fijn gesneden) bestaat. Op waterslakken, waarvan men vooraf de huisjes gebroken heeft, is hij zeer verzot. Ook naakte aardslakken vallen zeer in zijn smaak, terwijl levende kikkers door hem als een lekkernij beschouwd worden. Hij moet in 24 uur ongeveer 8 kikkers hebben. De kikker pakt hij bij voorkeur bij den buik beet, waarna hij deze met zijne krachtige voorpooten van elkander scheurt, en dan, al etende, ingewanden en vleesch verslindt. Onbegrijpelijk komt het mij echter voor, dat van de circa 70 kikkers (groot en klein) die ik hem nu al gegeven heb, ik er slechts één heb hooren kwaken, toen de mol hem aanvatte. Van torren houdt hij naar het schijnt niet veel, terwijl hij *Carabus nemoralis* voor den uitersten nood schijnt te bewaren. Komt dit misschien vanwege de eigenaardige lucht, die dit dier bij het doodmaken van zich geeft? Zoo 't het bovenstaande u interesseert kunt u er gerust gebruik van maken voor *De Levende Natuur*, daar alles volgens mijn beste weten en geheel natuurgetrouw is weergegeven. Ik heb u nog vergeten te melden, dat ik den mol éénmaal per week laat drinken, waartoe ik hem in een emmer met water plaats, die zoodanig gevuld is, dat hij met zijn pooten net den grond kan bereiken.

JAN OUWEJAN,

Assistent-preparateur R. M. N. H.

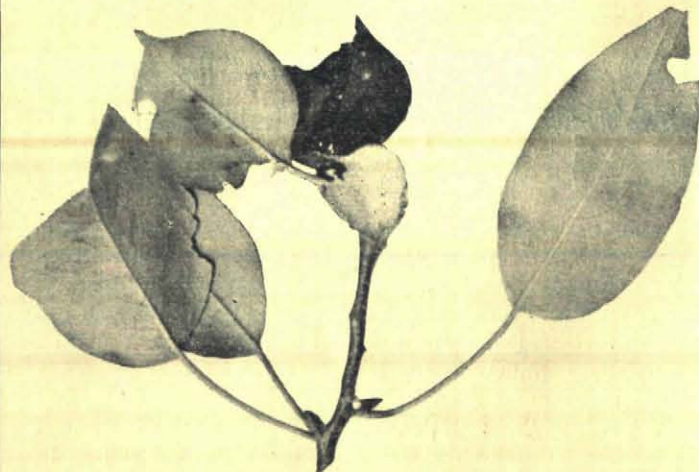
Leiden.

Misvormde peren.

Aan het einde van een tak van een perenboom had zich een vruchtje ontwikkeld, van'twelk ik u de fotografie hierbij zend. In het eerst dacht ik met een gal te doen

te hebben, maar daar ik bij doorsnede (zie fig.) geen insect of insectenverblijfplaats ontdekken kon, kwam ik van deze meening terug.

Evenmin geloof ik, met een werkelijke vrucht te doen te hebben, want bij doorsnede zijn geen klokhuis of zaadknoppen te ontdekken; een knop en bladeren bevinden

zich aan het einde. Het vleesch heeft denzelfden smaak, de vrucht is echter veel kleiner dan van eene werkelijke peer (de foto is nagenoeg op natuurlijke grootte).

De boom, die dit heeft voortgebracht, heeft wel bloemknoppen gehad, maar slechts één peer gedragen. Kan dit ook in betrekking staan met de ontwikkeling der schijnvrucht? Komt een dergelijke abnormaliteit meer voor? Wat is de oorzaak van haar ontstaan?

Als u mij hierover kunt inlichten, zoudt u mij zeer verplichten. Het origineel kan ik u tot mijn spijt niet zenden, daar dit ongelukkig verloren is gegaan.

Haarlem.

J. A. IODEWIJKS.

Antwoord.

Het is niet mogelijk, als men alleen bijgaande photographiën tot zijne beschikking heeft, en niet tevens een voorwerp, met zekerheid uit te maken, met welke misvorming wij hier te doen hebben. Evenwel komt het mij 't waarschijnlijkst voor, dat wij hier eene „doorgegroeide vrucht” hebben. Doorgegroeide appelen en peren zijn herhaaldelijk beschreven geworden, o.a. nog voor kort in de „Pomologische Monatshefte,” 1900, Heft 2. Daar wordt een geval beschreven, waar niet slechts ééne enkele vrucht, maar alle (4) vruchten (peren) van eene inflorescentie, dat doorgroeien vertoonden. De assen dezer peren zijn niet, zooals in normale gevallen, onverlengd gebleven, maar zij zijn doorgroeid tot houtige, aan hunnen top eenigszins gekromde assen, ter lengte van 3 cM. of minder. Zij dragen 5—8, voor 't meerendeel wat klein gebleven, kortgesteelde bladeren, en verder 2 tot 4 knoppen. Aan iedere scheut, die zich op zoo'n doorgegroeide peer bevindt, is één van de knoppen bijzonder flink ontwikkeld, ongeveer zoo groot als een gewone blaadknop. De 4 peertjes zelven zijn onvolledig ontwikkeld gebleven, aan den eenen kant sterker uitgegroeid dan aan den anderen kant, dus scheef. Het klokhuis is bijkans niet waar te nemen (nur angedeutet), zonder kamers en zonder zaden. Slechts bij twee van de vier peren zijn rudimentaire kelkblaadjes zichtbaar.

Het schijnt mij toe, dat wij in het door u bedoelde geval met eene dergelijke doorgroeing van de as te doen hebben. Het kleine peerachtige en als eene peer smakend lichaam zou dus een werkelijke peer zijn, maar een met doorgegroeide as. Evenals beide in de „Pomologische Monatshefte” beschreven peren, draagt ook hier die doorgegroeide as bladeren en een knop.

Omtrent de oorzaak van dit verschijnsel valt niets te zeggen. Wij weten daar niets van. Mij werd meegedeeld, dat het verschijnsel 't meest voorkomt, wanneer — 't geen nu en dan wel eens gebeurt — bloemknoppen achterlijk in ontwikkeling zijn, en inplaats van op den gewonen tijd, midden in den zomer (Juli of Augustus) opengaan. Uit zulke knoppen, die in den zomer bloeien, zou wel eens, in plaats van een gewone peer een doorgroeijende peer ontstaan. Ik deel dit mee als iets, wat mij verteld is; ik kan